



“

Mislite, ali levo
ali desno?
Jaz ne vidim
nobene razlike

”



Včasih je nevarno biti moj pacient

ERIK BRECELJ, **kirurg**

JANA JUVAN

Kirurg **Erik Breclj** z **Onkološkega inštituta** v Ljubljani je bil ta teden prvi gost cikla pogovorov Frontalno o korupciji v državi, ki jih v Salonu to jesen prireja lokalna politična skupina Fronta za Maribor. Pripelje se direktno iz operacijske dvorane in si vzame čas za kavo na Lentu. Ker ne zaključiva do predavanja, si vzame čas tudi do desete zvečer, da pojasni svoja stališča do konca. Boji se, da je korupcija kot rak v zdravstvu že močno metastazirala in jo bo težko pozdraviti. A ostaja optimist: "Naslednji rodovi bodo to uredili." Zase reče, da je "zoprni". To vedo tudi ljudje, s katerimi dela. Pove pač, kar si misli, in besed ne ovija v celofan. A tak je le, ko se dogajajo krivice in napake. Zato je trn v peti marsikomu v zdravstvu in politiki, saj že dolga leta opozarja na sistemske težave, ki so se tam nakopičile, in lobije, ki plenijo po javni vreči denarja. Beseda žvižgač mu sicer ni všeč, ker meni, da ljudje pod njo razumejo tepca. Po njegovem bi namreč 90 odstotkov Slovencev v koži Ivana Zidarja ravnalo podobno.

Z zdravstvom so odprli cikel pogovorov o korupciji v državi. Neprijetna je misel, da je področje, ki skrbi za najranljivejše v družbi in zaposluje ljudi, ki se morajo držati visokih etičnih standardov, tako preprejeno z njo ...

"Medicina je samo odraz družbe.

Bolj ko je družba neurejena, bolj je neurejeno zdravstvo. Žal gre to z roko v roki. Veliko se o korupciji govori. Ampak ne vemo, koliko je je dejansko v zdravstvu. Zdaj me niti več ne zanima, koliko je kateri zdravnik dobil in zakaj se je kaj kupilo, kolikšna je bila cena ... Dokazali smo, da nepravilnosti in anomalije so, ampak zdaj jih je treba reševati. Tukaj se je vse nekoliko ustavilo. Vsi čakajo, da bo NPU končal svoje delo, da bodo šle zadeve na sodišče in tako dalje. Ampak policija ne bo rešila zdravstva. Rešiti ga moramo sami. Z ukrepi."

Ste tudi član upravnega odbora društva Integriteta in imate vpogled v stanje korupcije na drugih področjih. Kje se je zdravstvo v resnici znašlo?

"Povsod, kjer je javni denar, se skuša 'malo hitreje zaslužiti'. Mislim, da je v zdravstvu ni več kot drugod - v šolstvu, na univerzah, občinah in tako dalje -, kjer so investicije in nabave, tam je korupcija. A drugod se o tem ne govori toliko."

Ob policijski akciji v zdravstvu decembra 2013, ko je bilo 58 hišnih preiskav in 13 aretacij, ste nam dejali: "Zdaj je na potezi vlada, ki od tega trenutka naprej nima nobenih izgovorov več. Napočil je trenutek za začetek katarze slovenskega zdravstva." Kaj je po dveh letih drugače?

"Minister Tomaž Gantar je odstopil, ker se je ustrašil. Potem je prišla ministrica za krajši čas, Alenka Trop Skaza. V Iniciativi smo nato ponudili Igorja Šoltesa, za katerega smo ocenjevali, da bi uredil vsaj spekter nabav in investicij. Takrat je padel zelo nizek udarec iz stranke SD. Čakal sem, od kod bo udaril lobi. Nisem pričakoval, da bo preko predsednika SD-ja. Tudi če bi šlo za politični prestiž, so to tako pereče teme, ki

se tičejo bolnih ljudi, da bi morali pozabiti na politične igrice. Prepričan sem, da je denar sesul Šoltesa. Ko vidiš, da je pred vsem nekaj, je to po navadi denar. No, stvari gredo naprej. Zdajšnja ministrica (Milojka Kolar Celarc, op. a.) se nekaj trudi. Bil sem povabljen na en razgovor na temo centralnih razpisov, a ne vem, kako daleč so. Vendar ni vse politika in ministrstvo. Ogromno zadev moramo zdravniki rešiti med seboj."

Vaše katarze torej ni bilo?

"Ne še. Marsikaj se spreminja. Veliko je spremenila kriza, ker je začelo zmanjkovati denarja. In če ni investicij, ni priložnosti za korupcijo. Sistemske rešitve, ki bi jo morali zgraditi, pa še vedno ni."

Vaša Iniciativa zdravnikov za transparentno in strokovno javno zdravstvo je takrat predlagala enajst zahtev za očiščenje zdravstva. V veliki meri so se nanašale na odgovornost zdravnikov samih - od razrešitev s funkcij v matičnih ustanovah, odvzema učiteljskih nazivov, licence ... A to očitno ni tako preprosto. Korupcijo je težko dokazati že na sodišču. Ni otipljiva.

"Odvisno je, ali jo želimo videti ali ne. Ni nujno, da vidiš nekoga s kovčkom denarja. Če neki zdravnik na vse kriplje trdi, da je nova stavba **Onkološkega inštituta**, ki jo je zgradil SCT, zgrajena odlično in da ni take v okolici, da ni gradbenih napak in podobno, ne potrebujemo dokaza za to, da je Zidar prišel do njega in mu kaj ponudil, da to govori. Tak človek ne more biti na funkciji, ne more predavati tam (pokaže z roko čez Dravo, kjer stoji Medicinska fakulteta). Ker je dokazal, da nima moralnih vrednot, da bi zasedal take položaje. Mi čakamo, da bodo sodišča rešila zdravstvo. Tega ni

Page: 15

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 3186 cm2

3 / 7

treba dokazovati!"

Niti za odvzem licence? Ne bi bilo potem podtikanje?

"Res, licenca je zelo občutljiva stvar, ker gre za odvzem poklica. Tam bi morali počakati na sklepe sodišča. Vendar če jaz nekoga zdravim s polaganjem rok, mi vzamejo licenco. Če pokradem milijon evrov, pa Zdravniška zbornica proti meni ne bo ukrepala. Moramo se vprašati, zakaj je tako."

Zakaj je tako?

"Ker so na Zdravniški zbornici ljudje in lobi, ki ne želi, da se ukvarjamo s to težavo. Predsednik zbornice poudarja besede 'ničelna toleranca do korupcije'. V resnici se večkrat pokaže, da gre za 'nič do korupcije', češ, pustimo jo. Teh zadev politika ne bo rešila."

Vodstvo zbornice ste si zdravniki izbrali sami.

"Žal sem tudi sam podpiral predsednika."

Ga več ne?

"Ne."

On se ne strinja z oceno Iniciative o 500 milijonih evrov, ki se v zdravstvu izgubijo. Glavni očitke je bil, da je izmerjena na pamet, brez analize, raziskave.

"To je bila zelo široko zastavljena številka, ki ne zajema le korupcije. Gre tudi za nespametne investicije in nakupe. Samo na **Onkološkem inštitutu** je šlo 7 milijonov evrov za novi vodovod, še več bo šlo za sanacijo klimatizacije, še več za sanacijo fasade ... Gre tudi za denar za zdravstvo, pobran od ljudi, ki plačujejo minimalne prispevke, čeprav imajo denar in tudi poznanstva, zaradi katerih dobijo storitve takoj. Dajmo se pogovarjati o tej številki. Lahko da bi prišli na 100 milijonov, a to je še vedno veliko."

Je točna številka sploh bistvena?

"Številka je visoka. Ali je 300 ali 500, res ni važno. Dejstvo je, da se je ne trudimo nižati."

Zahtevali ste tudi jasno ločitev javnega in zasebnega. A če korupcija sega globoko v sistem, če so lobiji tako močni, lahko pozabimo na to, da si bo kdo želel odrezati tak kos pogače ...

"Javno-privatno je večplasten problem. Imamo čiste koncesionarje in zdravnike, ki prehajajo iz javnega v zasebno. Drugi so prvim

nelojalna konkurenca. Imamo države, kjer je to striktno prepovedano, in take, kjer je to dovoljeno. Bistveno je le, da je nadzirano. Da so pravila igre jasna. Nič ni narobe, če nekdo iz javnega popoldne dela še v privatnem, potem ko je dopoldan opravil vse potrebno. Ne pa, da je naredil manj in šel v privatno že ob enajstih dopoldan. Morali bi imeti normative, ki se jih politika tako otepa. Potem bi tistim, ki naredijo več, omogočili, da delajo še drugje. A pod nadzorom. In ne kot nelojalna konkurenca. Zagovarjali smo tudi, da bi se čim več samoplačniškega dela ustvarjalo v javnih ustanovah. Tako bi bil strokovni nivo lahko višji pa še ustanova bi imela kaj od tega. Tukaj je še preskakovanje vrst - če greš v samoplačniško ambulantno k istemu zdravniku, si potem hitreje na vrsti v javni ustanovi."

Gre spodkopavanje ugleda javnega zdravstva na roko tistim, ki ga hočejo sprivatizirati?

"Nekdo, ki gradi privatno bolnišnico, je ne bi gradil tako, kot smo mi gradili **Onkološki inštitut**. Privatniki zelo gledajo na to, kako trošijo svoj denar. Ko se je zidala ljubljanska pediatrična klinika, je obstajal načrt za privatno bolnišnico, ki je bil vreden tretjino cene, a bi imeli enako število postelj in operacijskih, kot jih ima pediatrija. Pri nas enostavno niso želeli privatizirati bolnic, ker iz privatnih ne moreš pleniti denarja. Če sem malo ciničen, je po svoje sreča te korupcije, da so se tisti, ki so plenili po zdravstvu, trudili ohranjati javno zdravstvo. Saj kje bodo potem molzli, če jim ta krava crkne?"

Je pa tako ranjen sistem lažje diskreditirati. Lobijem morda ustreza, da je tako. A bolniki vam ne zaupajo več. Vse več se jih obrača k alternativam. Kot onkolog ste gotovo priča tudi zgodbam, ko ljudje bolj zaupajo čarovnijam kakor medicini.

"Sigurno je okrnjen ugled zdravništva. Da ti ljudje zaupajo, je potrebnega veliko truda. V Sloveniji niti ne gre za prave alternative. Razpasla se je klika izjemno pokvarjenih ljudi, ki z lažnimi obljubami prodajajo čudeže bolnikom. Poznam primer, ko so nekoga za 100.000 evrov zdravili s petrolejem! Na Goriškem poteka preiskava proti človeku, ki je prejemal nenormalne vsote denarja od ljudi - vsakodnevno je

zaslužil po več deset tisočakov -, obljubljal je čudeže, od bolnikov pa zahteval, da se odmaknejo od uradne medicine. Ni imel podjetja in torej niti ni plačeval davka. To ni alternativna medicina, ampak navaden kriminal. In področje, pred katerim si močno zatiskamo oči. V stiski številni iščejo nove rešitve, želijo izkoristiti vse, kar je na voljo. Pred takim kriminalom bi jih morali zaščititi. Tega je vse več."

Ampak kako lahko bolniku zagotovite, da vam zaupa, ko pa so 'vsi že pokvarjeni'?

"Najlažje ga prepričaš s svojim delom. Ko ti pacient zaupa, te sprašuje tudi o alternativnih stvareh. Če mislijo, da si bodo s tem pomagali, jim rečem, naj poskusijo, a naj se denar, ki ga bodo porabili, meri v desetinah evrov. Tudi če greš v lekarno po pomirjevala, ker ti je potem lažje, je v redu. Ne vidim težave, če se nekdo počuti bolje po tem, ko nekdo nanj polaga roke. Me pa moti, če začnejo ljudje za to prodajati svoje premoženje in jemati kredite. To je kriminal. Čutim kot lasten neuspeh, če začnejo zavračati uradno medicino. Včasih jih klicarim na dom in jih prepričujem. Zgodilo se je že, da sem koga po letu in več prepričal, da se je prišel zdraviti. Pri vseh to žal ne gre. Vidiš, da jih je nekdo dobil v svoje kremplje. Bolnikov ne obsojam. To je strah pred boleznijo. Ko ti nekdo obljubi čudež, verjamem, da so ljudje v stiski pripravljeni poskusiti vse. Zato bi morala država take kriminalce pregnati."

Vsaka alternativa torej ne škoduje.

"Seveda. A stvari, ki ne škodujejo, so poceni. Veliko se zdaj govori tudi o konopljinem olju. Marsikateri taksist okoli **Onkološkega inštituta** vam ga že zna zrihtati. Dilerji so se zdaj preusmerili na naše bolnike. Tudi v medijih se konoplja promovira. A z znanstvenega stališča je zadeva zelo v povojih, veliko je stranskih učinkov, kot so halucinacije. Ne gre za nedolžno stvar. Nisem proti alternativni. Ne moti me in ne ustavljam jih, če gredo nekam za zmeren denar. Če želim nekomu svetovati, da je kaj dobro, pa moram imeti znanstvene dokaze. Sem zdravnik in zdravim po uradni doktrini, ker mi to nalaga

Page: 15

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 3186 cm2

4 / 7

moja licenca."

Kolikokrat pa je vas poskušal kdo podkupiti?

"Pacienti mi pogosto prinesejo kak priboljšek, domači pridelek. Žal je vmes veliko sladkega in se redim (smeh). Z denarjem redkokdaj poskušajo. Če mislite na tiste iz ozadja, pa imajo bolj prefinjene metode. Velike farmacevtske firme se bojijo afer in so morda še najbolj transparentne. Težava so posredniki, zastopniki. V kirurgiji farmacija niti nima velikih zaslužkov, zato nisem prava tarča zanje. Vsekakor zadeve gredo bolj prefinjeno. Direktno me nihče ni poklical. Ponujajo preko politike, da mi ne bo žal, da bi se dalo kaj dogovoriti. Pošiljali so me tudi v tujino za pol leta, ko so prevzemali **Onkološki inštitut**. Bedak, nisem šel (smeh)! No, isti ljudje so me tudi potem opozarjali, da bom končal s kroglo v glavi."

Vam je žal, da ste se tako izpostavili?

"Ah, jaz sem človek, ki išče težje poti v življenju. Mi je pa žal, ker sem za to porabil veliko časa, ki bi ga lahko vložil v svoj strokovni razvoj in prišel veliko dlje. To je pač cena za to, kar počnem. A ker sem toliko let že v tej situaciji, ne morem enostavno prenehati. To je spirala, v kateri sem. Čim se neham s tem ukvarjati, me bodo pokorili oziroma obglavili. To je moja usoda. Žal. Sem se pa iz tega ogromno naučil o delovanju družbe in ljudeh, to je bila zame dodatna fakulteta. Kar je neprecenljivo in za to mi ni žal. Včasih me celo prime, da bi šel študirat še sociologijo."

Kako pa dojemate to svojo vlogo?

"Ne vem, ali je to vloga. Nekateri dojemajo to kot donkijhotstvo. A jaz sem ponosen na to, kar smo naredili, tudi z Iniciativo. Je pa res, da je tudi veliko stvari, ki smo jih naredili, a ne želimo, da pridejo v javnost. Najboljše stvari so očem skrite (smeh)."

Iniciativa je zdaj v fazi mirovanja

... tako kot Janković, zamrznili smo jo (smeh)."

Verjetno ne zato, ker bi presodili, da je vaše poslanstvo končano?

"Ko smo se razšli, smo se dogovorili, da bomo sodelovali dalje pri posameznih projektih. Iniciative najbrž ne bomo nikdar odmrznili."

Zdaj delamo vsak po svoje. Jaz poskušam ministrstvo prepričati, da bi poslušali ekonomiste, ki so bili v Iniciativi. Imeli so odlične ideje in nekatere so tudi v praksi že izpolnjene. Prišle so tudi iz Maribora. Boris Polič je predlagal, kako organizirati oddelke in finančno voditi bolnišnice. Krasno je pomagal eni bolnišnici, privarčevali so in bili zelo zadovoljni. Zdaj pomaga že drugi. Bi pa lahko to storili v vseh, a ni zanimanja."

Po nekaterih napovedih naj bi se Iniciativa prelevila v politično stranko. Ste temu naklonjeni?

"Ne. To je bil eden izmed razlogov, da smo jo zamrznili. Od začetka smo bili nepolitična organizacija. Manjši del se je v tem zagonu idej skušal iti politiko. Sam sem bil proti. Počasi so tudi oni spoznali, da je bila to napaka. Ker nismo bili več apolitični, smo zadevo ugasnili."

Pa se vam zdi, da lahko velike premike v sistemu povzročaš nepolitično?

"Nismo bili daleč, da bi jih. Včasih sem se ustrašil, da smo bili že premočni. Ne sprašujte, zakaj. Mimo ministrstva za zdravje ali drugih ministrstev ali organov smo prišli zelo daleč. Imeli smo že močan vpliv. Tudi na politiko. Če bi ministrica, ki je po štirih tednih odstopila, ostala, sem prepričan, da bi jo lahko na lep način prepričali, da sprejme dobre predloge. Tega sem se po svoje ustrašil. Res smo delali v pozitivni smeri, ampak ko postaneš del nekega ozadja in počneš na skrito zadeve, imaš veliko moč. To pa lahko hitro kdo izkoristi."

Postali ste torej lobisti.

"Postali smo zelo močni lobisti."

(Prekineva pogovor, ker že skoraj zamujava na njegov nastop v Salonu. "Ah, to sem jaz, vedno zadnjo minuto," mi v smehu pove po poti.)

Na predavanju ste izrekli kar nekaj krepkih čez politiko. Če bi vi bili v politiki, na kateri strani bi vas našli?

"Mislite, ali levo ali desno? Jaz ne vidim nobene razlike."

Močno kritizirate Janeza Janšo, pa tudi SD. V preteklosti ste podpirali Igorja Šoltesa pa TRS ...

"Podpiral sem TRS, ko je bil gibanje, nisem pa želel iti v stranko. Če bi

ostali v civilni sferi in dajali dobre predloge, bi bil zaven. Ko so šli v stranko, sem odšel."

Ta zgodba se vam torej ponavlja.

"Že večkrat. To je tragika vseh civilnih iniciativ. Civilna sfera postane politična, civilne družbe pa praktično ni več."

V Salonu ste dejali, da zdaj delate bolj nevidno očem. Kaj sploh delate?

"Sem recimo v svetu zavoda **Onkološkega inštituta**. Analizirali smo, zakaj je prihajalo do težav. To so nevidne stvari. Začeli smo spreminjati statut, ker ne deli odgovornosti in omogoča mešetarjenje, prenašanje odgovornosti z organa na organ. Kljub velikemu odporu vodstva smo prišli daleč. Vendar je cel kup aktov, ki so napisani slabo in omogočajo, da prihaja do teh afer. Sistem je treba postaviti tako, da sam reagira na nepravilnosti. In še zmeraj te presenetijo zadeve. A če sistem tega niti ne poskuša preprečevati, se afer zgodi še več. Profesor Andrej Robida že leta poudarja, kako moramo graditi sistem varnosti, a ga nihče ni poslušal."

Poudarja tudi, da je o napakah treba govoriti.

"Tako je. Zdaj je klima taka, da se napake skrivajo. Nihče ne želi pristati v medijih. Napake pa delamo vsi. Ampak se iz njih potem nič ne naučimo, če so skrite. In to je za bolnike slabo."

Poznate še mnogo takih zgodb, ki bi tudi končale kot afera, če bi prišle v medije?

"Da. A je težko prodreti v njih. **Onkološki inštitut** je denimo dobil sedem milijonov evrov letno za zdravlila, a jih ni porabil za zdravlila. Brez ministrstva in še koga drugega boste težko ugotovili, kam je potem ta denar šel. Če računsko sodišče ugotovi, da ni bilo dovoljeno porabiti teh sedmih milijonov evrov za karkoli drugega, in **Onkološki inštitut** toži ZZS, ker slednji noče več dati tega denarja, in inštitut za tožbe porabi 200.000 evrov in izgubi, nikomur pa se nič ne zgodi in nihče se ne vpraša, kam je ta denar šel - in še morda leta prej ne -, je to grozljivo. Včasih so te zgodbe tako neverjetne, da vam živ človek ne bo verjel, da so se res zgodile!"

Toda po pogovoru v Salonu so se nekateri pogovarjali, da ste

Page: 15

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 3186 cm2

5 / 7

delovali protislovno v svoji poziciji, da je po eni strani treba opozarjati na nepravilnosti in napake, po drugi strani pa da javnost ne sme presojudati o stroki. "Vprašati se je treba, kaj je končni cilj in posledica tega, na kar opozarjaš. Če opozarjaš, da je ena bolnišnica slabo zgrajena, je cilj to, da nekdo za to odgovarja in da se zgradba popravi. Za končni cilj pri obravnavi zdravniških dejanj v javnosti pa je žal kolateralna škoda prevelika. Ljudje se bojijo priti do zdravnikov, obračajo se stran od uradne medicine, iščejo šarlatane, zdravniki se bojijo zdraviti bolnike ... Res, pri teh zadnjih aferah (Radanu in otroški srčni kirurgiji, op. a.) žal stroka ni odreažirala prej in so do njih prišli novinarji. Za to smo krivi zdravniki. Novinarji ste nas prisilili, da smo zadeve pričeli reševati. To je tragično za stroko. Zdravniške organizacije niso opravile svoje vloge. Upam, da se ne bo več zgodilo. Da se bo prej ustavilo."

Ne le o korupciji, tudi o pritiskih na vas od vodilnih na Onkološkem inštitutu ste v medijih odkrito govorili. Želeli naj bi se vas znebiti, ker ste glasno opozarjali na težave. Na zadnji seji sveta zavoda so razrešili direktorja. V svojem odzivu je Janez Remškar namigoval, da je to bilo vaše maslo. Ste tudi tam postali tako vplivni?

"Če bi jaz bil tako močan, kot me Remškar prikazuje, bi po svoji stari navadi klečal pred mano in izvrševal moje ukaze. Ko je bil pred leti še na ministrstvu, ni nikdar napadal Ivana Zidarja ali Janeza Zemljariča, tudi ne Boruta Miklavčiča. Vsi ti so imeli moč. On napada mene."

Razrešili so ga kmalu po tem, ko ste vi dobili opomin pred izgubo službe.

"Junija sem dobil opomin pred izgubo službe, a sem že krepko prej pisal Miru Cerarju, ki toliko govori o etiki, da naše vodstvo ne spoštuje sklepov Komisije za medicinsko etiko. Že aprila lani je

veliko število zaposlenih zahtevalo ukrepe in zamenjavo direktorja. Nismo šli v javnost, ker smo želeli to rešiti znotraj bolnišnice. Svet zavoda je to obravnaval in naložil vodstvu ukrepe, a jih niso izvršili. Maja sem pisal predsednici sveta zavoda, da je število nerealiziranih zadev, ki jih je svet naložil obema direktorjema, krepko preko meje sprejemljivega. Šele kasneje mi je on v operacijsko sobo poslal opomin. Takrat sem bil razpisan v dveh operacijskih hkrati. Ko sem delal zelo pomemben del operacije, kjer ima lahko vsak napačen gib katastrofalne posledice za bolnika, je prišla do mene medicinska sestra in me prosila, naj pridem ven podpisat neko pošto, ker tam čaka kurir in se ves trese, ker so mu rekli, da bo ob službo, če tega ne stori. Vedel sem, kaj je v kuverti. Ko sem videl, da so pripravljeni iti tako daleč, pripravljeni škoditi bolniku, ki ga jaz zdravim, samo zato, da bi škodili meni, se je stvar zame zaključila. Rekel sem, da bom šel do konca. Nisem mislil tega, da bomo odstavili direktorja. Že prej sem večkrat povedal, da tak direktor nima kaj delati v bolnišnici. Šel bom na zbornico in jih vprašal, kako lahko zdravniki počnejo zadeve, ki so tako škodljive za bolnike. Zahteval bom, da razmislijo o njegovi licenci, čeprav bo upokojen."

Je potemtakem včasih nevarno biti vaš pacient?

"(premor) Lahko je nevarno. S tega stališča žal. Tega javno nikdar nisem želel reči, a včasih je nevarno biti moj pacient. Nekateri so v preteklosti to že plačali. Ko so videli, da mene ne morejo prizadeiti, so se trudili prizadeti njih."

Po drugi strani morate biti bolj previdni, če vam gledajo pod prste, kdaj vam bo spodletelo.

"Zelo sem previden. Ljudje, ki delajo z mano, se tega tudi zavedajo in so tudi oni toliko bolj pozorni. Na najmanjšo nepravilnost me opozorijo. Imam kar nekaj kolegov in medicinskih sester, ki so moji angeli varuhi, ki me pazijo, opozarjajo in preverjajo moje bolnike. Neizmerno sem jim hvaležen. A če vam povem, kdo so, bodo v kratkem prestavljeni s svojih delovnih mest. Če pogledava v celoti, je zato bolj varno biti moj pacient. Žal pa je bilo tudi nekaj takšnih primerov, za katere je bilo

bolj nevarno."

Ko sva že pri onkologiji. V Mariboru naj bi jo konec leta dobili v celoti. A Jožef Matela, predstojnik tukajšnje radiologije, se je tudi znašel v tisti zgodbi kot edini mariborski zdravnik; osumljen je bil sprejetja 10.559 evrov podkupnine - kot protiuslugo za nabavo ali uporabo medicinskih pripomočkov znamke Terumo. Še vedno je predstojnik. Je to dobra popotnica za mariborsko onkologijo?

"Tudi za zdravstvo v celoti to ni dobra popotnica. Ko se v normalnih državah neka odgovorna oseba znajde v taki preiskavi, odstopi. Ne nazadnje, ker bo človek s takim bremenom, pa je lahko ne vem kako pošten, zelo težko suvereno opravljal funkcijo. Naj odstopi in dokaže svojo poštenost. Potem ni razloga, da ne bi bil spet sprejet na to funkcijo. Zelo nenavadno je, da so ljudje, ki so se znašli v tej aferi, ostali na položajih. To pove veliko o kulturi vodenja v Sloveniji. Očitno lahko vsak opravlja pomembno funkcijo, ne glede na to, kakšno breme ima."

Kako sicer ocenjujete nastajanje mariborske onkologije? Deset let že traja, dve leti obsevalniki pokriti čakajo na to, da jih bodo začeli uporabljati ...

"**Onkološki inštitut** zelo podpira to, da se tukaj odpre obsevalni center. Tu sicer že opravljajo operacije in kemoterapijo. In to zelo dobro. Zdaj bo še obsevanje in to bo dodatno razbremenilo **Onkološki inštitut**, znižalo stroške zdravljenja, skrajšalo čakalne vrste, aparati se bodo sprostili za obsevanje indikacij, ki jih v Sloveniji še ne obsevamo, pa bi jih lahko. Tudi vožnje v Ljubljano so strošek, da ne govorim o mukah in trpljenju bolnikov. Škoda pa se mi zdi, da se niso bolj naslonili na **Onkološki inštitut**. Interes z naše strani je še vedno, tudi podpora. Morali bi se več konzultirati. Ne, da bi bili naš dislocirani oddelek, ampak da bi jim lahko bolj aktivno pomagali. Ne vem, ali gre za neki prestiž, ker ne želijo biti pod vplivom inštituta, ampak treba je misliti na korist bolnikov. Obsevanje je izredno zahtevna zadeva, pri kateri ni antidota."

Saj se konzultirajo s švicarskimi strokovnjaki in se pri njih šolajo.

Page: 15

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 3186 cm2

6 / 7

"To je tudi prav. Lahko bi že prej izobrazili kadre pri nas in potem šli še v Švico. Po tolikih letih bi lahko imeli že izobražene radiološke inženirje. Zadeva gre prepočasi. A zdaj je, kar je. Treba je gledati naprej. Koristilo bo obojim, če bomo več sodelovali."

Po kolikšnem času lahko tak oddelek postane konkurenčnem Onkološkemu inštitutu?

"Absolutno konkurenčen ne bo nikoli, ker ima le dva aparata."

Mislim na kvaliteto obravnave. Za bolnike.

"To pa mora biti čim prej. Konkurenca v takem smislu je zmeraj dobrodošla. Ne gre le za to, da imaš dobrega terapevta, kirurga, radiologa, internista ... Zgodba je celostna in široka. Potrebujete tudi dober paliativni oddelek, prehransko podporo s klinično prehrano, psihoterapijo, fizioterapijo, rehabilitacijo ... Šele vse skupaj da ustanovi zaokroženo celoto na evropskem nivoju, kjer bolniki dobijo maksimalno, kar se da."

Bi bilo bolje imeti vse na enem mestu kot biti razpršen po oddelkih v bolnišnici, kot bo to v UKC Maribor?

"Potrebujete vse službe. Če imaš več oddelkov, ni važno. Važno je, da se med njimi sodeluje. Temelj onkološkega centra je multidisciplinarno sodelovanje. To da kvaliteto. Če dela vsak zase, bolniku ne bo pomagalo, tudi če imaš deset obsevalnih naprav. Prav je, da Onkološki inštitut dobi konkurenco. Vsi skupaj pa profitiramo, če sodelujemo."

Kako primerjate nastajanje obeh onkologij?

"Naš projekt je bil neprimerno večji in vodil se je veliko slabše. Morali so zamenjati skoraj vse obsevalne naprave. Ljudje so morali hoditi v tujino, ker ni bilo dovolj aparatov. Kriza je bila velika. A na srečo par ljudi se je dobro izšlo. Vodja radioterapije je takrat bil dr. Primož Strojman, vodja fizikov je še danes Božo Casar. Z nadčloveškim trdom sta prepričala ministrstvo, da je dalo denar za nove aparature. Ampak to ni tako, da nabaviš aparat in že dela. Potrebneja je ogromno dela. Preden ga namontiraš, umeriš, da se začne na njem delati ... Pol leta se takoj obrne. Škoda je, da se tukaj izgublja toliko časa. Zdaj še kadrovske."

Ko sva že pri kadrih. Če se vas na Onkološkem inštitutu kdaj znebijo, boste morda imeli tukaj službo.

"(smeh) Težka bo."

Da se vas znebijo?

"Tudi." •

Če bi jaz bil tako močan, kot me Remškar prikazuje, bi po svoji stari navadi klečal pred mano in izvrševal moje ukaze

Če dela vsak zase, bolniku ne bo pomagalo, tudi če imaš deset obsevalnih naprav. Prav je, da Onkološki inštitut dobi konkurenco. Vsi skupaj pa profitiramo, če sodelujemo

Page: 15

Reach: 40000

Country: SLOVENIA

Size: 3186 cm2

7 / 7



(Sašo Bizjal)